

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII Ч. 56. НЬО ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, середа, 21-го березня 1945.

No. 56. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, March 21, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. "Свобода": BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERgen 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

ПЕРЕВОДЯТЬ КОНТРОЛЬ ДІЛОВОСТВА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Згідно з постановою статуту У. Н. Союзу розпочала Головна Контрольна Комісія Українського Народного Союзу чергову контролю діловодства і книжок організації у понеділок 19. березня. У праці беруть участь: Дмитро Капітула, як президент; д-р Володимир Галан, як заступник предс.; д-р Амвросій Кібзей, як секретар, а адв. Роман Срук і інж. Степан Куропась як члени.

У КОНГРЕСІ РОЗСЛІДЖУЮТЬ НЕДОСТАЧУ ХАРЧІВ.

ВАШИНГТОН. — В обох палатах конгресу йдуть гарячкові старання зарадити нестачі харчів у Злучених Державах. Сенат уповажнив загальні дослідження над причинами нестачі в продукції й розділі харчів. У палаті репрезентантів оголошено 3 резолюції в цій самій справі. Появилася гостра критика слів президента Рузвельта, начеб то сама пристойність вимагала, щоб американський нарід прийняв харчові обмеження на те, щоб допомогти вижити населення наших союзників.

Одна з резолюцій обвинувачує директора Поборкової Служби ген. Луїса Гершія, в тому, що він знехтував засаду зберігати фермерів. Йому закидають, що він покликую до воєнної служби фермерських робітників і тому нестаче харчів. Резолюція конгресмена Лемке з Норт Дакоти домагається прослідження, хто завинив у тому, що фермерів покликано у великій кількості до воєнної служби. Резолюція перейшла 122 голосами проти 33.

ХОЧУТЬ ПОСТАВИТИ ЛЯ ГВАРДІЮ В СТАН ОБВИНУВАННЯ.

ВАШИНГТОН. — Злозання постанови про заборону пиття по півночі в Нью Йорку викликало занепокоєння в урядових колах. Директор Мобілізації Джеймс Ф. Бірнес, який видав розпорядок "вечірного дзвону", тобто правила, щоб ресторани замикали в півночі заявив, що він зробив це у порозумінні з президентом. Однак він знає, що неспослуханий ньюйорського посадики Ля Гвардії не є легко здавати йому, що розпорядок не має підстави закону. Вісти з різних міст вказують, що інші посадики не спішають наслідувати ньюйорського посадики, отже хочуть придержуватися розпорядку Бірнеса. З Нью Йорку наспіли вісти про негодування на посадики так далеко, що чен міської ради Гю Квін домагається поставити Ля Гвардію в стан обвинувачення за спротив владі.

СЕКЦІЯ ДЛЯ ДОПОМОГИ В БІЗНЕСІ ВЕТЕРАНАМ.

ВАШИНГТОН. — Вояки-ветерани теперішньої війни так настигливо напірають на Бюро Адміністрації Цін з жаданнями якоїсь допомоги для них, що треба було створити окремий відділ для ветеранських справ. Допомога має полягати в тому, щоб ветерани могли доставити легше дозвіл на відкриття самостійних малих бізнесів. Для відкриття бізнесу треба мати відповідні продукти по установленій ціні, а цією справою займається Бюро Адміністрації Цін.

УРЯД ДОМАГАЄТЬСЯ ЗМОНОПОЛІЗУВАННЯ КОМУНІКАЦІЙ ІЗ ЗАГРАНИЦЮ.

ВАШИНГТОН. — Секретар маринарки Джеймс Форестал вийшов з домаганням злучити всі американські міжнародні комунікаційні засоби в одно монополістичне підприємство в приватних руках, але під контролю федерального уряду. В монополію мають бути злучені радіові стації, телеграфічні проводи і пресові кабелі.

Форестал виходить із становища, що теперішній розвиток комунікацій із загрозою вимагає такого кроку, бо тим піднісється престиж держави. Хоч це має бути монополія, але він повинен бути в приватних руках тому, що це забезпечує бізнесовий спосіб ведення підприємства.

Секретар маринарки поставив це домагання в комісії палати послів, бо на це треба окремого закону.

ЗБІРКА ВБРАННЯ — ЦЕ ГІГАНТИЧНЕ ЗАВДАННЯ.

НЬО ЙОРК. — Спроба перевести упродовж місяця збірку 150,000,000 фунтів уживаного вбрання по всіх стейтах Злучених Держав із організаційного становища представляє гігантичне завдання. Таку думку висловив будівничий кораблів Генрі Кайзер, краєвий предсідник Злученої Краєвої Збірки Убрань. Однак, на його думку, збірка мусить бути переведена, щоб рятувати мільони людей від холоду у краях визволеної Європи.

Німці вбили українських націоналістичних провідників, каже вістка з Парижа

Проф. Олександр Грановський з Мінеаполіс подає, що він дістав дня 12. березня 1945 р. каблеграму з Парижа, і, як запевняє, з вірогідного джерела, в якій сказано, що німці вбили Андрія Мельника, Євгена Овчаренка, Олександра Байкова та Андрієвського.

АГЕНЦІЯ ДЛЯ АГІТАЦІЇ ЗА ПІДТРИМКУ МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ У САН ФРАНСИСКО

НЬО ЙОРК. — Для викликання відповідного настрою для засад міжнародної конференції у Сан Франсиско створилася окрема Воєнна Рада Розголосу. Вона приміщена під ч. 11 Вест при 42 вулиці. Для сфінансування цього заміслу рада буде збирати бізнесові оголошення від бізнесовців та фабрикантів. Ініціатори цієї думки відбули конференцію з представниками департаменту стейту і з неурядовими спеціалістами. Їх ціллю є забезпечити якнайбільший успіх конференції в Сан Франсиско, що розпочинається 25. квітня. Агітація розпочнеться тиждень перед тим. Предсідник нової агенції, Джеймс Йонг, заявив, що "ми виходимо із становища, що міжнародна співпраця це неспартійна справа, яку підтримують обидві більші американські партії, обидві палати конгресу, а на підставі найновіших вістей про прилюдний настрій, теж і 90 відсотків американського населення".

АМЕРИКА БУДЕ КОНТРОЛЮВАТИ ПОЛОВИНУ НІМЕЦЬКОГО НАСЕЛЕННЯ НА ЙОГО ТЕРИТОРІЇ

ВАШИНГТОН. — Повернувшись із студій окупації на Заході конгресмен Алберт Гор з Тенесі висловлює погляд, що Злучені Держави будуть мати під своєю опікою половину німецького населення. Це правда, що Америка має дістати контролю лише третью частину німецької території, тобто на заході і на півдні, але туди тікає маса німецького населення із східних провінцій тому, що вони бояться міст Росії, коли вона займе східні краї. Гор каже, що американська армія вже поробила відповідні приготування до такої адміністрації.

БЕНЕШ НА ПЕРЕГОВОРАХ У МОСКВІ

МОСКВА. — Чеськословацький президент Едвард Бенеш по дорозі до Чехословаччини прибув до Москви та почав тут з советським урядом переговори про чесько-советський взаємин.

Каже С. Л. Рубінбергер, заграничний кореспондент "Нью Йорк Таймсу", що між іншими справами на нарадах порушується справа державної приналежності "Руси" (Карпатської України). За словами цього газетера, Русь мала би належати покищо до Чехословаччини, хоча по звільненню її Червоною Армією Русь створила була Національну Раду, котра схилилася за незалежність та проявляла бажання прилучитися до України. Однак, якби колись у майбутньому "руснаки" проявили більшість голосів підчас плебісциту бажання належати до України, то Чехословаччина не буде цьому противитися. Каже Сулібергер на основі інформацій з "добре поінформованих жерел", що й Словацьчина й Русь дістануть уже тепер більшу автономію, ніж мали давніше.

ПОЛЬСЬКИЙ ФРОНТ РОЗБИВАЄТЬСЯ

ЛОНДОН. — Що протилубинський фронт поляків на вигнання заломиться, цього загально сподівалися, але не сподівалися, що перший пролом вийде з кругів польських соціалістів, з котрих виходить теперішній прем'єр польського уряду на вигнання в Лондоні, Томаш Арцішевський. Охоту співпраці з люблінським урядом заявив саме Ян Станьчик, бувший міністер праці в польському уряді в Лондоні. Відбувши конференцію з прем'єром Чорчилем, Станьчик заявив, що він готов взяти участь у полагожденню польської справи на основі постанов кримської конференції.

Міколайчик, котрий зрезигнував з прем'єрства польського уряду на вигнання саме тоді, як Станьчик покидав пост міністра праці, а котрий має перший зголоситися до співпраці, ще досі цього не зробив. У своїй заяві Станьчик каже, що першою справою польської політики він вважає астановити добросусідські взаємини між польським урядом і советською Росією, бо мовляв Німеччина всеще може їм обом грозити. Він висказував жалі сприводу утрати Польщею Львова й Дрогобича, але він назвав незалежність польської держави найважливішою справою; до того признав потребу шогоро створення нового польського уряду; мовляв, брак такого уряду може викликати серед поляків розбиття публічної опії та підорвати роботу трьох потуг.

РУМУНІЯ ВИНУЄ ЗА ВІЙНУ СВІЙ УРЯД

БКУАРЕШТ. — Міністер судівництва виробив проект закону, на основі которого за втягнення Румунії до війни по стороні Гітлера винуватимуться тільки бувший румунський уряд. Не винуватимуться бізнесмени, промисловці ні банкири, видно признаючи потребу участі цих суспільних груп у повоєнній відбудові краю.

Румунський патріарх видав пастирський лист, у котрім взиває духовенство й вірних піддержати новий уряд.

ВЖЕ НА ДРУГІЙ СТОРОНІ РЕНУ. — Перейшовши Рен через вратований міст в Ремеген, американська передня сторожа поступає дуже обережно вулицями містечка Гонейф, звідки виперто німців. Згаданий міст на Рені тепер несподівано заложився у самій середині, але його скоро направлять.

АМЕРИКАНЦІ ВИНІЩУЮТЬ НІМЦІВ У ЗАРІ

ПАРИЖ. — Понад тисячка повзів Третьої Американської Армії напірає на скоро поменшуючийся трикутник німецьких військ між ріками Реном, Мозелею й Зарою. Одногасно альянтські літаки сіють серед них смерть і знищення з повітря. Німецька Перша Армія підступає з таким поспіхом, що відступ часто перемінюється в утечу. Німці розуміють, що тільки в цей спосіб можуть урятуватися від неминучої смерті.

Скорий наступ американських військ загрозив Майнцові, Людвігсгафену й Кайзерлаутерну. Цей наступ за останній день був найбільшою денною окупацією території від початку війни. Він теж поважно наближив західний фронт до Берліна.

На полудні від цих військ Семої Армії наводяться від Першої на всего 13 миль. Вона вже досягнула передмість Візенбургу.

На полудневій часті Рену французькі війська викинули німців з французької землі та, вступаючи німецьку землю, заняли Зулц.

ПОВІТРЯНІ РЕЙДИ ПО ФАБРИКАХ ЛІТАКІВ.

ПАРИЖ. — Важкі американські бомбовики били по промислових центрах, головню по фабриці літаків в окрузі Мінхен-Лайпциг.

Цим разом німці вилетіли проти рейдерів та американці збили 39 ворожих літаків.

Бритійські летуни скинули бомби на віадукти ко-ло Арнсберга й Білефельда.

ЧЕРВОНА АРМІЯ СТИНАЄ ВОРОЖУ ТЕРИТОРІЮ В СХІДНІЙ ПРУСІЇ.

ЛОНДОН. — Советські війська доперли до східно-пруських міст Бравенсберга й Гайлігенбайла, а Берлін каже, що російські повзів посуналися 16 до 25 миль наперед на Шлеску. Берлін каже теж, що російські війська обнимають кілками округу воєнної продукції на захід від ріки Одри та що вони вдерлися до міста Коцега.

НАЦИСТИ БЕРУТЬ НІМЦІВ У ЩЕ ТВЕРДШІ КАРБИ.

ЛОНДОН. — Націстичний уряд видно робить тепер очайдушні зусилля, аби здержати зріст хаосу, що повстає серед Німеччини внаслідок альянтських повітряних рейдів та наступу альянтських військ. У тій цілі уряд відкликав усі військові урлоби, приказав утікам рееструватися та приказав цивільним людям передати поліції вістки про всіх відомих їм військових дезертирів. Усі, що не зареєструються, мають бути розстріляні як військові дезертири.

Німецька офіційна новинарська агенція признала явно, що за останні тижні багато робітників покинуло свою роботу, а багато жовніврів потратило звязки з своїми відділами. Подаючи низку зарад на цей стан, уряд каже між іншим, що люди з окупованих ворогом територій уже більше не будуть належати до резерви, що відій значить, що німецькі громадяни або прихильники нацизму з тих країв уже не можуть ждати від уряду спеціальних привілеїв.

Софійське радіо подало, що німецькі вояки, що попали на Балкані в воєнний подон, кажуть, що Гітлер приказав розстрілювати родини вояків, які піддаються Алянтам. Донесення покищо не potwierджене.

Московське радіо каже, що в Колбергу, німецькі порті на Балтику, советські вояки наїшли тіла німецьких вояків і цивілів, завішені на шибеницях. Коло них були написи: "Мене повішено, бо я не воював добре" та "Мене повішено, бо я пробував відступати заскоро".

Тепер націстичне радіо каже, що німці не можуть ждати від Алянтів помочі, бож Алянти між собою не мають ще згоди про те, як трактувати німців.

200,000 НІМЦІВ ПРИМАНО В ПАСТКУ В НОРВЕГІЇ.

ЛОНДОН. — Норвезькі патріоти почали нагло широко закрену партизанську акцію проти норвезьких залізниць, чим вони задержують 200,000 німецьких вояків у Норвегії, не даючи їм можності вийти з Норвегії на поміч німецьким арміям на європейським сухоземі. Партизанська акція почалася в середу вночі. Її ціль ізолювати поодинокі німецькі гарнізони в Норвегії.

БЮТЬ ПО ГОЛОВНІЙ ФЛОТНІЙ БАЗІ ЯПОНЦІВ.

ГВАМ. — Літаки з пацифічної флотії заатакували в неділю південний японський острів Кюшу, а потім зконцентрували атаку на Кобе, головний японський порт, та Куре, найважливішу японську базу воєнної флотії.

Ворог ставив слабкий спротив. Тільки при новій атаці великих бомбовиків на Нагою проявили акцію проти-летунські гармати.

ШУКАЄТЕ ПРАЦІ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у "Свободі".

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. Bryant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:

Поодинокі числа три центи.

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents a copy.

На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00

Число з суботи (з англійською частинкою):

На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50
На три місяці	\$0.75	Three months	\$0.75

В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.50	Six months	\$5.50
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА СВОБОДУ ПРЕСИ

Час від часу чуємо, що аліантська цензура дозволила подати до публічного відома отсю або онту вістку. Завдяки такому „освітленню новинарського затемнення” ми звичайно довідуємося щось дуже важного. До того розкриття звичайно має на оці якусь поважну ціль. Воно розбиває сітку чутток або кидає світло на якусь темну справу.

Останнім приміром цього явища можемо вважати дозвіл британського уряду для преси розкрити перед світом факт, що від певного часу німці б'ють не тільки по південній Англії, але й по самому Лондону величезними ракетами. Британці видно забороняли вже кілька тижнів, якщо не кілька місяців, розкривати цей факт перед світом. Як можемо тепер догадатися, забороняли це з певною свідомою ціллю. Німці саме хотіли цими ракетами довести до залягання британського воєнного настрою, а британці не подавали факту до публічного відома, аби в світі не викликали припущення, що британці можуть заламатися. Коли британський уряд дозволяє на публікування факту тепер, то всі вже певно знають, що британський воєнний настрій від цих ракетів не заламився й не заламється.

Очевидно, не все справа кінчиться так гарно, як тут. Наприклад, преса аліантських країв хотіла би знати, що діється в краях під німецькою контролею, але ледво чи вона потрапить зробити поважні кроки в тім згляді, поки німецька контрола з тих країв не буде зовсім усунена. Через брак пресових інформацій з таких країв терпить не тільки преса, але й уряди та народи тих країв. Коли наприклад урядові з вигнання приходиться вертатися до рідного краю, він часто стічається несподівано зо зовсім інакшими умовами, ніж він собі уявляв. З такого незнання дійсних умовин виривають потім урядові кризи, навіть міжпартійні спори, а то й кровопролиття.

Все це, як каже американська журналістка Ан О'Гер МекКормик, вказує на потребу признання засади свободи преси як одної з основних свобод майбутнього порядку в світі. Однак який поступ у тому згляді можливий, коли й тепер ще між головними аліантськими потугами нема ясности про те, що саме становить свободу преси? Як онді доносив „Нью Йорк Геральд-Трибюн”, розмови між самими газетарями, західно-алянтськими й советськими, зовсім не довели до однакового розуміння поняття свободи преси. Газетарі Америки й Англії не можуть зрозуміти, як можна признати свободною пресу, котрій держава диктує, які новинки мають бути оголошені, а советські журналісти не можуть зрозуміти, як можна признати свободними газети, в котрих капіталіст диктує, які новинки мають бути поміщені. „Геральд Трибюн”, шоправда, висказує надію, що ці два противні погляди погодяться, але як це має статися, навіть він про це нічого сказати не може. А поки це станеться, то свобода шукання інформацій буде лише нездійсненим ідеалом.

Шукати за справедливістю та її вдержувати

Не зважаючи на те, що президент Рузвельт підкреслює, що міжнародна конференція в Сан Франсиско не матиме політичного характеру, та що різко політичні справи не будуть там обговорювані та вирішувані, тут і там пробиваються голоси, що торкаються такої політики. Бо як може обійтися без політики, коли хто думає будувати машину для вдержування постійного миру в світі? Як може бути, щоб там, де зідеться до 2,000 осіб, політиків та різного роду інших експертів, не було мови про політику, хочби на самих формальних нарадах про властиву політику не говорили? Очевидно, що президент Рузвельт розуміє ці справи краще кого іншого, а коли він підкреслює аполітичність конференції в Сан Франсиско, то просто тому, що дбає про те, щоб та конференція вдалася, а не розбилася, до чого могло би легко прийти, колиб вона взялася вирішувати ті політичні домагання, з якими виступили цілком певно представники кількадесят різних держав. На ті домагання, як каже президент, приїде черга на мировій конференції. Але, як сказано, ті домагання будуть виходити наверх і в Сан Франсиско при різних нагодах, бо різні народи, особливо менші, що не певні своєї суверенности в будучині, будуть вже тепер хотіти почути, яка свобода буде гарантована по цій війні й ким. А ті відносини, які тепер існують в Румунії чи на Балканах, турбують не тільки малі держави, але й великі, зокрема Англію. Сильна рука Советів, що там вводи заважає в такий спосіб, що власне диктує, добра не віщує. І це готово відбитися і на конференції в Сан Франсиско, якщо до цього часу не зайдуть якісь зміни на краще.

Дуже можливо, що саме на тому тлі зродилися і застереження сенатора Вандерберга, республіканського кандидата на конференцію в Сан Франсиско, якому президент Рузвельт за певних повну свободу слова і поступовання. Приймаючи запрошення бути делегатом сенатор Вандерберг вислав до департаменту стейту свої заваги щодо програми наради. З того, що проголошено у зв'язку з тими його завагами, треба сказати, що сенатор Вандерберг цілком слушно підкреслює, що про мир можна говорити як тривкий і світовий тільки тоді, коли він буде спиратися на справедливість. Ось тут справедливість треба знати, а щоб її знати, треба за нею постійно комусь шукати і постійно дбати про те, щоб її вдержувати.

Справедливість, каже сенатор Вандерберг, треба зорганізувати. На те й скликається конференція в Сан Франсиско. Але це має бути справедливість — у вільнім світі вільних людей. Воно тяжко тепер сказати дещо більше про те, що сенатор Вандерберг під тим конкретно розуміє. Але він запевняє, що пропонує своїм часі щодо цієї справи конкретні пропозиції. А пропозиції про вільний світ і вільних людей це вже така політика, що від неї від неї нема. Як то сенатор зуміє вложити в програму конференції в Сан Франсиско — не знаємо. Але що він в тому напрямі щось буде робити — це певно. Це й причина, чому він застеріг собі повну свободу слова, з чим, як відомо, погодився президент Рузвельт.

Людська цивілізація не вдержить Третьої Світової Війни, каже сенатор Вандерберг. І не тільки він, але всі здорові думачі люди, коли приглядаються тому нещастю, яким є модерна війна. Та як знов може не бути нової війни, якщо не буде свободи в світі й свободних людей? Якщо не буде зліквідоване таке варварство, якого світ ніколи не бачив, а яке стало в останніх десятиліттях звичайним явищем?

В усуненню того варварства є зацікавлений цілий культурний світ. Зокрема зацікавлений тим поневолений український народ, що від тих варварств найбільше потерпів і далі терпить їх. Спинити ті варварства — значить рятувати українському народові життя. І який хоч те досягнути, то це був би великий поступ. Ось це є той став, в якому знаходиться український народ в часі, коли зачинають класти підвалини під загальне заморення в світі. Та в подібному стані опинилися й інші народи, тільки що в менших розмірах.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАЛОМОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРИВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

Микола Чубатий.

Справа батьків та дітей

(З приводу листа молодого американки українського роду до „Свободи”).

II.

Притоку до написання цих стрічок, як вже зазначено в піднаголовку статті, дав мені лист молодого американки до „Свободи” саме на тему відношення батьків та дітей серед американських українців. Проблема порушена молодого людини українського роду незвичайно важна. Її вагу відчувують всі серйозно думачі американські українці. І це зовсім природне. Нормально беручи, кожен батько хотів би видіти свою дитину щасливою в житті з поважним становищем серед нового американського громадянства, але рівночасно хотів би мати її на власність, а не мати по 15-тм році життя людини, наділі для нього зовсім чужою. Батько хотів би, щоб дитина тішила та сумувала його радіощами чи смутком. Це є одначе вже тільки напів можливе, як молоді покоління американських українців вже самим фактом, що вродилося на американській землі, тільки частинно може жити тими самими радіощами, що батьки радіувалися, та тими самим смутком сумувати. Коли це собі упритомлять родичі та діти, будуть вдоволені зі себе та надто ярих розходжень поміж ними не буде.

Лист молодого американки інтересний, бо він представляє одну картину її власного життя та її власних труднощів. Узагальнювати це, що написане там, булоб неслухне та несправедливе. Я сам стічав між американськими українцями ще чорніші картини скупства родичів для дітей ніж їх мале авторка листа, але я теж стічав приклади, що такі противні до того, що там написане, що булоб зовсім крижово для родичів американського родження дітей, колиб піднесені закиди хто хотів узагальнювати.

Жалі молодого американки українського роду.

Лист молодого американки порушує багато таких річей, які напевно є теж серед американців неукраїнського роду. Відома, що скупство у цілому світі стало вже притчею во язиціх саме одного англососького племені. Так само сердечність та несердечність родичів для дітей є така міжнародна, як міжнародними є любов та привязання родичів до дітей і навпаки.

Конкретно, молода американка українського роду порушує приблизно такі справи: Родичі не мають зрозуміння, що дитина мусить чогось навчитися, себто байдужа їм освіта дитини; родичі є заско-

рузі та не стараються примінитися до американського способу життя в поживі, помешканні, в розумінні, що дитина має товариські потреби. Родичі забагато інтересуються старокраєвими справами та не стараються зацікавитися американським оточенням. Авторка відчуває болюче браку ніжного почування батьків до дітей; їхнє поведіння здебільша шорстке та мало сердечне.

Зачеємо від останньої справи — сердечного відношення родичів до дітей і навпаки дітей до родичів. Жаді молодого американки українського роду в тім випадку на сто відсотків слушні, себто там, де є так, як представлено в листі. Дитина має повне право вимагати від родичів не тільки утримання, але також й серія. Відома у педагогіці, що діти, які в дитинстві не відчували тепла материнської та батьківської любові, не зазнали пестощів родинного гнізда, в цілім житті є людьми пригнобленими, песимістами, без життєвого запалу. На це повинні звернути родичі дуже велику увагу, бо дитина має повне право найти в дома правдиве родинне тепло. Навіть тоді, коли дитина не поступає так, як родичі бажалиб, їх обов'язком є дитину картати, завертати на добру дорогу, але і в цім усім мусить дитина вичути горяче серце батька та матері, що й тверді їхні поступки диктовані тільки любов'ю та жорбюю за їх майбутнє. Зрештою, де немає любові батьків до дітей, там напевно родичі не можуть мати впливу на душу дитини, бо душа диточа дається у формувати як віск, але тільки тоді, коли він огрітий теплим серцем батька та матері.

Відокремлені випадки, чи загальне явище.

Признаючи повну слушність домагання авторки під адресою своїх родичів, слушність вимагає, щоб і дитина за любов батьків мала привязання до них. Всеж таки, по мой думці, авторка може зназдо узагальне сказане. Знаю з обсервації американсько-українського життя, що у багатьох випадках є напевно інакше. Родичі українського роду так само часто мають правдиву любов та ніжність до своїх дітей, яка деколи стає прямо героїською, фанатичною.

В моїм близькому оточенні в Нью Йорку стінувся я останніми тижнями з такими випадками недовозначено фанатичного привязання батьків до дітей. Українсько-американський хлопець пішов на війну, по якимсь часі з Вор Департаменту приходиться повідомлення, що за ними ховалося вечірне червоне сонце, а винизу — журливо шумів Дніпро ревучий, мов співав „вічну пам'ять” покійному Тарасу. Поховали Тараса й розійшлися, а ми з його братами вернулися до дому і довго розказували усім, з якою великою пошаною поховали нашого великого односельчанина. Давненько це було — мабуть вже років п'ятьдесять. (Дальше буде).

КОЖНИЙ СВИДОМІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.**НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ”**

зложили жертви: Антін Онисик, Джерзі Сіті, Н. Дж., \$5; Филип Яновський з Шариві, Па., \$2; Еміліан Скородинський, Шікаго, Іл., \$2. (Посилаю на Пресовий Фонд „Свободи” за 1945 р.).

він згинув на війні. Батько прямо попадає в розпук. Нікому не говорить нічого, навіть жінці, але гризеться та нидіє на очах. По місяці такої муки повповняє самотність з туги за дитиною, яка, як показалося, жила, бо повідомлення першє було помилкове.

Зовсім подібний другий випадок. Син ранений у Франції, лежить десь у шпиталі. Мати так переживає, що сохне, сохне тій поволі сходить на тамтій світ. В іншій випадку по смерті сина-маті прямо тратить глузд, говорити з нею нині не можна. Тому узагальнювати хочби й багато випадків несердечності батьків до дітей булоб неслухним, бо сотки випадків є протилежних.

І навпаки, таке саме є з дітьми. Одні уважливі та сердечні для своїх родичів, другі далеко від цього. Знов випадки з теперішнього часу. Приїздить дитина на відпустку з війська, одна розуміє, як батьки хотіли б її мати при собі, але є і навпаки. Родичі жаліються, що син приїхав на відпустку тай видіти його не всилі, все десь поза хатою. Родичі приготували гостину з нагоди приїзду сина на відпустку, спросили родину, приятелів, а син навіть не прийшов на той час, коли батьки хотіли мати його в своїм крузі та в крузі своїх приятелів.

Можнаб наводити випадки і такі, і прямо протилежні, бо так воно в житті є. Узагальнювати одне чи друге поступовання батьків та дітей булоб несправедливим. Назагал українська влада радше склонна до сердечности ніж навпаки.

Майже те саме можна сказати про старання родичів дати дітям якнайкращу освіту. Болоче є читати напевно справдливий жалі авторки „листа про байдужість, а то й перешкоди родичів, ставлені дитині в набуттю кращої освіти та фахового пристосовання до життя”. Але та „байдужість” не надто довгого досвіду на американській землі, можемо сказати, що стічав випадки протилежні. Батьки все роблять, щоб дати дитині образання вище, ніж маєється звичайно в їх суспільній класі. Там де є протилежне, то справді пожалувания гідне, бож помагаючи дитині добути вищу освіту та фахове пристосовання, родичі посередно собі помагають, бо дитина краще заробляє та не є тягаром самих батьків.

Безперечно найбільше слушности у листі молодого американки українського роду є її нарікання на зацофаність наших людей у щоденному житті. Американська еміграція повстала в більшості з людей матеріально найбідніших в старім краю. Який був стандарт життя найбіднішого українського селянства давніше не треба хибя пригадувати. М'ясо було правдивою рідкістю, тому тут в Америці серед українських імігрантів м'ясо виперло всі інші середкині поживи як ярини, овочі, так дуже потрібні до здорового відживлення. Не легко перекопати пересічного нашого чоловіка, що ярина, звичайна капуста чи овоч мають багато відживчих елементів, кінечних до життя. Звідси серед багатьох наших людей недуги, невідомі ніколи в старім краю серед людей їх суспільної класи. До таких належить так поширене серед наших людей в Америці за високе тиснення крові, гіст, тощо.

Авторка листа слушно нарікає на нестатковість батьків, але тут потреба вже систематичної освітньої праці на тему гігієни щоденного життя. Думаю одначе, що й ця нестатковість не є власністю тільки українсько-американського громадянства.

Так само за мало родичів вдумуються в інший спосіб життя молоді в Америці, її товариські відносини тощо, хоч з дру-

Ю. КЛИМЕНКО.

8)

ПІД ШЕВЧЕНКОВОЮ КАЛИНОЮ

III.

А розкажіть, дідусю, будьте добрі, як ховали Тараса на горі під Канівом? Ви здається, там були і все бачили?

Бачив, мої милі, все бачив, тільки я вже трохи притомився... кхе... кхе... — тяжко мені стало говорити... Але нічого. Ох, літа мої молодії. Де ви поділися? Ні нащо я став неспотрібним..., а бувало... Та ні... ліпше не згадувати... Як можу, розкажу вам про Тарасовий похорон. Розійшлася в нашому селі чутка, що Тарас помер, десь там, в Петербурзі і що його в труні мають везти через Київ до Каніва, щоб там

поховати. Про це написав один з приятелів небіжчика до Тарасових родичів.

Зібралися їхати до Каніва Тарасові брати і де котрі з знайомих. Звісно мене теж закортіло побачити ці величезні похорони, бо гомоніли люди, що вони будуть надзвичайні. Зібралася нас невеличка кумпанія. Я з жінкою, Охрім та Остап і поїхали. Вийшли зранку, а під вечір на другий день ми вже були на тому місці, де мали зустрічати мертвого Тараса. Поставили коней в заїзд, а сами пішли до пристані, себто до того місця де пристануть пароходи. Боже мій! А там людей... Та все панство,

панство, а нашого брата мужика ще більше. Стоїмо на дорозі та дивимось на Дніпро, і навкруги людей, наче пчїл в улищу, та й все прибувають той прибувають... Кинулося нам вчі, що було надзвичайно багато поліції, якісь жандарми, урядники, пристапи та прості москалі. Чого їх зібралось так багато, — думаює ми, — не важеж для того, щоб висловити теж свою останню пошану до пам'яті Тараса. А на решті зрозуміли, що вони поставлені для охорони порядку. Бігають, метушаться та загрожують, щоб не підіймали крику, як побачимо парохода з труною. А натовп все зростає, та й зростає. Довго дожидали і ніхто не розходився. Отак під вечір, як мало сонечко заходило, забілів владечині той довгожданий пароход. Він все наближався і нарешті підїхав до стоянки. Натовп людської юрби зробився страшним, бо на пароході і човнах теж приїхало багато людей. На го-

родській дзвіниці задзвонили в усі дзвони, і усе місцеве духовенство з хрестами та коровами вийшли зустрічати покійного Тараса. Ціле море людей провожали його до собору. Саму труну, чорну, високу, запечатану несли лани, а за труною їхали цілі вози з квітками та вінками. Майже усі горожане вийшли провожати Тараса. В соборі відправили панахиду і після неї труну повезли до могили, яка була викопана на високій горі біля самого городка, над самісеньким Дніпром. Йшли й старі й малі; співали „Святий Боже”, і могутні згуки кільканаятитисячної людської юрби голосною журливою луною котилися навкруги. Нас започатку притиснули були назад, але як ми сказали, що ми приїхали з Кирилівки і що добре знайомі з Тарасом, то нам дозволено було йти коло самісенької труни. Через це ми усе бачили, що робилося навкруги і все чули. На жаль, не мог-

ли добре второпати мови тих людей, що балакали про Тараса, бо там були й кацапи, й подяки і жиди, не тільки наші. Нашим ми розуміли добре і на всякі запитання ми відповідали гаразд. Якийсь пан особливо зацікавився тим, що ми Тарасові земляки і довго розмовляв з нами. Такий невеликий, старенький, з приємним обличчям. Тут ми зустрілися з Микитом, Йосипом і Ярином, котрі приїхали трохи пізніше нас. Якийсь пан подарував їм образ Спасителя і сказав: „Нехай ця ікона храниться у старого брата Микити на спомин про Тарасові похорони”. Хто такий був цей пан — ми й досі не відаємо. Кажуть якийсь Тарасів приятель. Як вийшли ми на гору, де була могила, та глянули наскригнуті, до довго не могли дойти, сьвіт налюбуватися чудовим краєвидом, який ростався перед нашими очима. Геть далеко, далеко. Мріяли широкі, безкрайні степи, чорнілі ліси;

ли добре второпати мови тих людей, що балакали про Тараса, бо там були й кацапи, й подяки і жиди, не тільки наші. Нашим ми розуміли добре і на всякі запитання ми відповідали гаразд. Якийсь пан особливо зацікавився тим, що ми Тарасові земляки і довго розмовляв з нами. Такий невеликий, старенький, з приємним обличчям. Тут ми зустрілися з Микитом, Йосипом і Ярином, котрі приїхали трохи пізніше нас. Якийсь пан подарував їм образ Спасителя і сказав: „Нехай ця ікона храниться у старого брата Микити на спомин про Тарасові похорони”. Хто такий був цей пан — ми й досі не відаємо. Кажуть якийсь Тарасів приятель. Як вийшли ми на гору, де була могила, та глянули наскригнуті, до довго не могли дойти, сьвіт налюбуватися чудовим краєвидом, який ростався перед нашими очима. Геть далеко, далеко. Мріяли широкі, безкрайні степи, чорнілі ліси;

КОЖНИЙ СВИДОМІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.**НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ”**

зложили жертви: Антін Онисик, Джерзі Сіті, Н. Дж., \$5; Филип Яновський з Шариві, Па., \$2; Еміліан Скородинський, Шікаго, Іл., \$2. (Посилаю на Пресовий Фонд „Свободи” за 1945 р.).

Господарська будучність Англії

Війна в таких розмірах, як ведеться тепер, мусить оставити по собі незатерті сліди. Це вже добре розуміє Англія і вже приготується до зміни ладу у своїй країні. За свідомством економічного знавця Джорджа Орісбія Англія перемінюється тепер на корпоративну державу.

Корпоративна держава це лад подібний до фашистського, а в дечому теж до комуністичного. Але в Англії це не є справа партії, а справа колективності, котру підтримує політичний розум. Всі політичні партії прийшли до висновку, що перемену треба перевести в такому напрямі, щоб не було конкуренції поміж підприємствами, ба навіть і справа приватних підприємств не є вже такою важною справою, як це було до війни.

Так напр. Партія Лейбористів домагається, щоб продукція вугілля, сталі й перевозові засоби перестали бути приватними підприємствами, а перейшли під опіку якоїсь державної ради на лад Лондонської Ради для Пристані або Лондонської Перевозової Ради. Найбільшими противниками Партії Лейбористів є члени Консервативної Партії. Ця партія заступає, як звисно, підприємців. Але й ця партія годиться на те, щоб створити монополію із зазначених підприємств, тобто з продукції вугілля, сталі та з перевозових компаній. Різниця в поглядах на монополію між обома партіями хіба така, що лейбористи домагаються контролю держави над монополіями, а консерватисти хочуть, щоб були контрольовані ради із теперішніх власників.

Хто знає господарські відносини в Англії, для цього не важко буде зрозуміти, про що йде справа Англії, це країн приватної власності, отже такі підприємства, як залізничні, копальні, корабельні лінії, були досі в приватних руках. Тепер це все малоб опиниться під одною контролею і експлуатоване на користь загалу під загальною контролею. Це просто економічна революція, однак без домішки всього того, що несе революція. Тут ніхто не говорить про насильство при вивласненні, про панування однієї групи над другою, а просто думають усі партії над тим, як помогти народами і державі, яка цей наріз організує.

Тут треба пригадати, що багатство Англії залежало до війни від кількості вивожених фабричних виробів і від привозу сировини. Перед війною 80 відсотків імпорту до Англії це були харчі й сировина. Англійські фабрики переробляли ці сировинні матеріали на фабричні вироби і їх вивозили за-

границю на продаж. У той спосіб Англія дістала гроші, якими оплачувала сировину, привезену до переробки, але не в цілості, лише до 60 відсотків. Решту грошей на заплату треба було дістати з інвестицій по чужих краях, з доходів від корабельних підприємств, від обезпечень, з банкового обміну і від туристів.

Війна піднесла державний довг Англії на 3 біліони фунтів стерлінгів (яких 15 біліонів доларів). Щоб оплатити відсотки від цього довгу та платити річні рати, Англія мусить незвичайно підняти свої приходи. Внаслідок війни приходи з корабельних компаній і інших заграничних підприємств впадуть так, що річний дефіцит вніситиме в Англії 400 мільйонів фунтів (около 2 біліони доларів). Отже звідки дістати ці гроші?

Англія для простого існування мусить здвоїти вивіз фабричних продуктів, щоб заробити на згадані видатки. Та, щоби здвоїти вивіз, треба подбати, щоб англійські продукти були хоч не дорожчі від інших, бо інакше заграничні не схочуть купувати. А щоби фабричні продукти були таньші, треба мати дешевий вугілля, залізо, електричну силу й дешеві перевозові рати. Саме над цим придумують британські промисловці і тому вони приходять до висновку, що треба зробити все можливе, щоб налагодити британський промисел при допомозі монополій, тобто з виключенням конкуренції. Але, щоб подвоїти передвоєнний чистий дохід із вивожених річей, треба збільшити самий вивіз п'ятикратно. Отже це є головна проблема, над якою домагаються всі англійці, безогляду на партії.

Справа це й тим утруднена, що треба буде відбудувати знищені доми й господарства в самому краю. Подумати лише: школи, фабрики, бізнесові доми, державні доми, приватні мешкання, кораблі, літаки, залізничні. А грошей треба буде ще на те, щоб дати позички колоніям та домініям. Ще даліше: Податки такі велетенські, що наріз вже не може платити, отже треба буде їх знижувати, треба буде заохочувати людей до ошдностей, щоб можна було уживати їх грошей на інвестиції і т. п. Це усе велетенські проблеми!

Отже уряд і партії в Англії добре розуміють, що для витягнення держави й народу з майже безвихідного положення треба мобілізувати робочу силу і треба державної контролю над робітниками та підприємствами. З такого розуміння приходять рішальні кола до висновку, що мусить бути створена якась господар-

ського боку й серед американських виховників даються чути нині дуже критичні голоси на тему теперішнього життя молоді. Даються чути голоси за потребу реформи виховної системи, в напрямі більше консервативних способів життя молоді ніж ці, що є нині.

На тему заінтересування старим краєм у родичів було вже сказано на початку статті. В засади це є прикмета позитивна серед українсько-американського громадянства і молоде покоління мусить зрозуміти, що неможливо батькам жити зусім минулим свого життя. Колиб й так сталося, то це не найкраще свідчило б про них самих. Та причина неперозуміння дійде. Колиб була сердечність в родині поміж батьками та дітьми, за якою так тужить авторка листа, то напевно вона сама інакше дивилася б на старокраєві заінтересування її батьків.

Всеж таки порушені питання авторкою листа незвичайно важні. Вони повинні частіше стати предметом поважних дискусій на сторінках преси та по уставах, бо всі відчувають, що важке питання відношення батьків та дітей серед американських українців це справа безцілком занедбана. Вона зокрема набирає важкого значення нині, коли тут за океаном має зберігатися здорова національна думка українського народу.

По моїй думці справа відношення старшого та молодшого покоління повинна серед американських українців стати предметом основних дослідів з науковим підходом виховника до тої переважної проблеми. Потреба збирати на цю тему матеріали, бо тільки на основі матеріалів можна прийти до розуміння та корисних заключень.

(Кінець).

КОМУНІКАТ ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

Після обов'язуючих тепер правительствених приписів кожна заповомого організація, що має нести поміч жертвам війни поза межами Злучених Держав, має бути членом Американської Ради Добровільних Організацій для Заграничної Служби (American Council of Voluntary Agencies for Foreign Service), щоб могла вести свою працю в повній силі. Згадана Рада має на цілі координувати акцію усіх допомогівих організацій, в постійному зв'язку з державними установами, а зокрема У. Н. Р. Р. А. (Юнайтед Нейшенс Реліф енд Регабілізація Адміністрейшен).

Односторонню ухвалу з дня 7. березня 6. р. цей Ради Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет, на внесення президентського Воєнного Контрольного Допомогового Бюро з'їзв прийнятий в члени Американської Ради Добровільних Організацій для Заграничної Служби (American Council of Voluntary Agencies for Foreign Service).

З членством в цій організації зв'язане представництво в уряді цієї організації та комісії. На нарадах Управи Допомогового Комітету дня 10. березня 6. р. отже призначено і делеговано із комітету: одного члена до управи Американської Ради Добр. Організацій, як рівнож членів та заступників до лятьох краєвих комісій та до комісії збігців.

В той спосіб наша організа-

ська система, і то така, яка відповідає потребам часу. Найбільш доцільна в Англії може бути просто спілка між державою і приватними підприємствами, щоби в разі того, як було в Німеччині та в Італії. Нюдна партія не домагається вже цілковитої свободи господарки, як це було перед війною.

Під такою контрольованою господаркою треба буде перевести стабілізацію цін, на такий лад, як ми маємо тепер в Америці. Щоб знову осягнути стабілізацію цін, треба буде завести контроль над продукцією і продажом на підставі порозуміння між робітниками і підприємцями, безогляду на те, хто не булив ці підприємці.

Парламент уже перевів засади робітничої плати на час 5 літ після війни, а з платнями треба рахуватися при установлюванню цін продуктів. Впарті з тим ідуть приготування до реконверсії воєнного промислу на мировий. Реконверсія не можна буде розпочати скорше, ніж покінчиться війна, проти Німеччини. Треба добре передумати, від яких виробів зачинати реконверсію. Загально панує переконання, що треба зачинати від убрання й від взуття, бо англійські вбрання мали загранично свою славу перед війною. Уряд має у своїх руках тисячі фабрик, яких не позбудеться легко, а використовує для загальних потреб. Укладається план, в яких околицях треба скорше розпочати підприємства відбудову, а в яких можна буде зробити це пізніше. Уряд має великі запаси готових продуктів, а їх треба буде теж планово випустити для вжитку населення. Цей план признають за розумний всі партії, а як іде про що спір, то хіба про те, як це перевести.

Це є план зрілого народу. Найбільші консерватисти і найзавзятіші противники території державного капіталу радять своїми головами і не в думці їм наслідувати заграничних варварів, у котрих одне несе на думці: Поставити на своїм, а як не владється, то вирізати противника за його думку, хоч би на вирізання треба було і пів століття.

ція матиме змогу зібрати відомості про наших людей-збігців та спільно з іншими американськими організаціями прийти їм з допомогою.

Перші відомості.

Управа Америкен Френдс Сервіс Коміті вже збрала перші матеріали про українців у Франції та Бельгії та несе їм поміч з власних фондів. Американський Реліф для Італії робить це в Римі. Юнайтед Сервіс Коміті збирає матеріали в інших краях. Ройшен Вор Реліф сам не веде ніякої допомогової акції в Соведах, а тільки збирає жертви в Америці, і тому з Советів доходить тільки офіційні повідомлення уряду. Чеський Комітет покищо є в організаційній стадії.

Управа Допомогового Комітету вже заключила усі потрібні договори з американсь-

кими організаціями і всі вони відносяться з найбільшим співчуттям до нашої секції. Тепер черга на наш загаль, на наші церковні та світські організації, та поодиноких свідомих громадян. Усім їм треба стати негайно членами Допомогового Комітету та присилати членські вкладки та зібрані фонди негайно до

UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
847 N. FRANKLIN STREET.
PHILADELPHIA 23, PA.

Поширення Управи.

Виконуючи ухвалу з дня 3. лютого 6. р. Екзекутива Допомогового Комітету запросила чільних наших людей та діяльних робітників по наших громадах в склад Ширшої Ради Комітету. Повний склад Ради та представників в американських установах буде проголошений окремо.

Управа Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Є ДОБРІ ДІТИ, ШО ОБОРОНЯЮТЬ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД

Читаючи нераз у „Свободі“ про те, щоби наша молодь, як вичитає в американських газетах щось неправдиве й недобре про український наріз, пробувала написати до тих газет те, що є правдою і так обороняти український наріз, за яким нема кому достояти. Ось тому я так втішилася, як вичитала в нашій місцевій газеті, як то молодий наш хлопець, Михайло Шурко, син вдовин Анастасії Шурко, добре відповів тим, що пишуть, що Західна Україна і такі міста як Львів і Дрогобич повинні належати до Польщі.

Як то прочитала, то таки не могла втерпіти, а побігла до кми та їй то показала, та з нею пішли ми до дому вдовин Анастасії Шурко, щоби переконатися, чи то правдиво її син так добре і розумно написав. Михася не було дома. А мати його розповідає, що в неділю син щось довго сидів за столом і писав. Вона думала, що певно щось пише для школи. Він ніщо не казав, а я не питала, каже мати. Але в понеділок його сестра пішла до роботи, а там питає її польська дівчина, що з нею робить, чи то її брат, що написав до газети. Вона відповіла, що виділа, що він у неділю щось писав, але не знала що саме і нащо. Тоді дівчина каже, що вона прочитала те, що було в газеті, своїй мамі, що є полькою і походить з Галичини, а її мати сказала, що те, що він написав, то є правда, бо таки

в Галичині є більше українців ніж поляків.

Ми докінчували розмову, а надійшов сам Михася. Питаю його, де він то всьо вивчив, що так добре написав. А він відповів: Або я не маю книжок і не можу переконатися, чи правда по стороні поляків чи росіян, чи українців? І дійсно, як я розглянулася по хаті, то побачила різні українські книжки і газети, Історію України, що її видано в англійській мові, Гетьмана Богдана і багато інших. Побачила українські рекорди Кошиця, українські молитвенники і таке інше.

В ось такий хаті хорей вдовин, подумала я собі, виховуються ось такі добрі діти, що то до школи ходять, а то школі ще ідуть на роботу, а при тому знаходять ще час і на оборону українського народу. От такого нам треба виховання і таких дітей якнайбільше!

Ви не подавайте того до газети, хіба, що хочете, бо я написала просто, от на те, щоб ви знали, що ваше слово в газеті не пропаде, а таки доходить до нещодного доброго серця — старого й молодого.

Ще вам подам, що мій син, що є офіціром в армії й є десь тепер на фронті в Голандії, просив у листі, щоб вам дуже подякувати за ту книжку в англійській мові про Україну, що я її у вас купила, а ви її вислали. Пише, що книжку отримав і дасть її іншим до прочитання, бо дуже добра. Він є в У. Н. Союзі, як і два другі сини, що теж є за морем.

Членкиня 253 віділу У. Н. С. Лудов, Масс.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

Маємо вже на складі дуже гарні, релігійні, ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ.
Ціна 5 центів одна.

Замовлення wraz з грішми висилайте на таку адресу:
"SVOBODA"
P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

Виповніть і витніть пониженний купон та вишліть на повищу адресу.

"SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Прошу мені прислати Великодних Карток.
на що залучаю суму _____
Ім'я й прізвище _____
Адреса _____

Що писала "Свобода" тому 40 років?

9. березня 1905.

РУЗВЕЛТ ВДРУГЕ ПРЕЗИДЕНТОМ.

В суботу 4. березня зложив присягу вірності американському народові при обняття свого уряду в столиці краї, в місті Вашингтоні, — двадцять п'ятий з черги президент Злучених Держав, Теодор Рузвельт. Він держить уже другий раз найвищу езекутивну владу в Злучених Державах. Перший раз він дістався на своє становище більше припадково внаслідок смерті свого попередника МакКінлі, а тепер вінніс його на це почесне становище американський наріз.

Теперішня платня президента Злучених Держав вносить \$50,000 річно. Тому, що ця сума не вистарчає на видатки, получені з президентським урядом, конгрес придумує підвищити платню до \$100,000 річно.

З УКРАЇНСЬКИХ СПРАВ.

В недільнім виданні газети „Ньюоркер Фольксцайтун“ появилася в німецькій перекладі „Цвай Скіцен“ Осипа Федьковича. Американські українці поступили знов одним кроком вперед, втворивши 19. минувшого місяця першу жіночу школу в Мейфілд. Па. На разі знаємо, що там будуть учити читати, писати, а також шити і грати на фортеп'яні. Наука музики буде відбавитися тричі-втиждень. Учителською буде панна Е. П. Красносельська, що скінчила музичний курс у Харкові і є дійсною учителькою.

16. березня 1905.

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ РОБІТНИЧЕ ВІЧЕ В НЬЮ ЙОРКУ.

У дописі з 12. березня з Нью Йорку подає Павло Зитник перебіг першого українського робітничого віча в Нью Йорку дня 11. березня. Віче відбулося в Прогрес Асемблі при участі 200 людей. Його відкрив іменем скликаючого комітету П. Ярема, котрий попросив зібраних вибрати президента. Ним став п. Корпан, який коротко переповів зібраним минуле нашого народу. На секретарів покликав Якова Коду і п. Мохнацького. Потім промовляли: Теодор Гузіль і Францішек Пшестшецький, поляк, але говорив по українськи. Він вказував, що поляки мають вже своє товариство „Зедночене“, а русини мають так, як би нічого. Радив вибрати комітет для заложення народнього дому, як осередка громади. Говорили ще Мучко, Касинський і Тарнавський. Віче не було як слід підготоване і тому не принесло хісна, твердить дописувач.

Випродаж Книжок

ІСТОРИЧНІ, СЕНЗАЦІЙНІ ТА ВОЄННІ ОПОВІДАНИЯ.

Поліщук Б.: Кінцят з одним виходом. Сензаційна повість	\$.50
Поліщук Б.: Товариші успіху. Сензаційна повість	\$.50
Переконні Півні з нотами, на всі сати ділого року, брош.	\$.50
Ріде Саво, збірка новел і оповідань українських авторів, бр.	\$.75
Д. Дорошенко: Славянський Світ у його минулому й сучасному, в трьох томах, брош. \$1.25, опр.	\$1.50
П. Куліш: Чорна Рада, хроніка 1663 року, повість з ілюстраціями, бр. 75 центів, опр.	\$1.00
Ю. Федькович: Люба-Зуба, повість, опр.	\$.35
І. Сорокати: До Сходу і Прикладі	\$.20
Г. Хоткевич: Камінь Душа, повість, брош.	\$1.50
Чайковський А.: Не було виходу. Історія одної паризької Опоні, данія з галицького життя	\$1.00
Нечук Іван: Кайдашева сім'я. Повість. Опр.	\$1.25
Поліщук К.: Розплата Душа. Оповідання з галицького життя Білозерський О. П.: На передодні. Іст. повість. Часті I і II. Брош.	\$1.00
Бірюк І.: Проти закону. Повість на тлі подій 12. віку	\$.50
Косач Ю.: Тринадцять четв. Оповідання	\$.50
Кучинський Р.: У зорях Бескиду. Повість із сріблястого життя. Бр.	\$1.00
Новіков О.: Прибій: Цусіма. Перекл. з російського. Часті I і II. Опр.	\$2.50
Майрик Г.: Голем. Оповідання. Опр.	\$1.50
Сиданський А.: Люболюбна. Сім'яна хроніка. Опр.	\$1.00
Чайковський А.: Відважність. Опов. з козацької давнини. Брош.	\$1.00
Крушельницький А.: Зм'ягання. Повість. Брош.	\$1.00
Юліан Тарнович: Ілюстрована Історія Лемківщини	\$1.00
Шевченко Т.: Гайдамаки з порт. автора і ілюстраціями. Брош.	\$.50
Антонюк В.: Коротка Історія Козакичини з ілюстраціями і картою України. Брош.	\$.65
Олександрів В.: За грошем. Оповідання	\$.50
Олександр Міншук, містечко і людина. Ціна	\$2.00
Галицький Ілько: Тернистим шляхом	\$.30
Син України. Історична повість у трьох частях з ілюстраціями і малюю. Брош.	\$1.25
Гашек Ярослав: Пригоди доброго воїна Швейка в Сайтовій Війні. (Швейк на фронті). Авторизований переклад з чеського	\$.90
Кисілевська О.: Швайцарія. Короткі загальні уяви про Швайцарію. В цій книжці є багато оригінальних фотографічних знімків, так що кожний може з неї довідатися багато про життя у Швайцарії і її промисел	\$2.00
Филипчик І.: За Сан. Іст. оповідання. 2 томи	\$.40
Косач Юрій: Сонце в Чигирині. Повість про декабристів на Україні. З послівим і примітками М. Голубця. Брош. 50 ц. Опр.	\$.75
Корольов В.: Серед лихих людей. Повість	\$.50
Ткачук В.: Сині чички. Нариси	\$.30
Опільський Юліан: Золотий лев. Оповідання	\$.30
Чайковський М.: За сльозу сонця. Фінт. оповідання. Опр.	\$1.25
Пам'ятний В.: В епідемічному бурші. Нарис. Цей нарис молодого талановитого автора малює як неможливо краще атмосферу, в якій живе сучасне покоління на Україні	\$.30
Самчук У.: Волинь. Том I. Куліш-тиче та рідня. Брош.	\$1.50
Самчук У.: Волинь. Том II. Війна та революція. Брош.	\$1.50
Довла К. (7 книжечок): 1. Душогубство в Абей Гродах. 2. Пестра Стяжка. 3. Захований Клейнод. 4. Чоловік з Білостою. 5. Вітний палець. 6. Шість Наполеонів. 7. Танцюючі фігури	\$.75
І-р Л. Міншук: Шевченко й Жінка. Надається на відчит на Шевченківські Свята. Ціна	\$.50
Дудко Ф.: Краса життя. Оповідання	\$.20
Керува Д.: З тавром убійника. Повість, переклад М. Лотоцький. Е це книжка пригод благородного чоловіка, закінченого судбою в ліку країни північної Канади	\$.80
Лепкий Богдан: Писання Богдана Лепкого, з портретом автора і з нрисом його літературної діяльності, написаним В. Вернволею. Том I. Вірші, том II. Проза. В полот. опр.	\$5.00
Гашек Ярослав: Пригоди доброго воїна Швейка в Сайтовій Війні. (Швейк в Запалю)	\$.90
Толстой Лев: Відраження. Два томи в 3-ох частинах	\$2.50
Ф. С. Браньєць морського опришки. Іст. оповідання	\$.45
Рухоміков книжечка	\$.50
Филипчик І.: Будівничий Держави. Історична повість з XII віку. Бр.	\$.70
В. К. Т.: ТРОПАРІК або Півручниця Червоного Слїву	\$.60
Володимир Бартишський: Скошений Цвіт. Витом з галицьких образків	\$.30
Георг Л.: Спомини з сербського фронту. Дивні пригоди австрійського воїна	\$.35
Дежєліч В.: Софія вибрав. Історична повість з часів візантійського царства. Переклад М. Фірака. Опр.	\$1.25
О. Луговий: Визначне Жіноцтво України. Бр.	\$1.50
Як ставити горюжанином Злучених Держав	\$.80
Франко Іван: Захар Беркут. Автор малює історію нападу татар на село в Карпатах, якого мешканці не лише потрапляють оборонитися, але й побивають зовсім татарську орду та спинають дальш похід татар	\$1.50
Кашенко А.: Запорозька слава. Брош.	\$.50
Ієрні Юрій: Плесом Амазонки (La Jangada). На укр. мову переклад М. Копія. В двох частях. I і II часті. Опр.	\$2.00
Чернява Іван: Люди з Чорним Шаблієм. Повість. Прощ.	\$.40

УВАГА! Повищі книжки продаємо по цінах тут поданих — без опушту.

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA"

P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-0237—Bryant 9-0562

WAR MANPOWER COMMISSION EMPLOYMENT REFUGATIONS

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сушні робітники обов'язані мати посвідку, що вони є до розпорядженості. При перешкоді до менше сушних робіт мусять мати крім цього згоду „Юнайтід Стейтс Емплоймент Сервіс“. „Критичні“ робітники потребують те обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Робітників і служачих до фабрик деревляних виробів 506 E. 19th St., N. Y. C.

Портєрів приємні робітничі умови добра платня. Повною будучишть WMC правила пристосовуємо Rubberet Co. 31 Prospect St., Newark, N. J.

FREIGHT HANDLERS ДЕННА ПЛАТНЯ Час і шість після 8 годин PENNSYLVANIA RAILROAD Голосіть 275 Bowersy адо Room 204, 110 W. 42nd St., N. Y.

МУЖЧИН ВОЕННА РОБОТА 3 БУДУЧІСТЬ В ЧАСІ МИРА

ДОСВІДУ НЕ ТРЕБА СУЩНА ІНДУСТРІЯ

Беріть роботу з платини вакаціями, святами і многим овертаймом.

KRAFT CORRUGATED CONTAINER, INC.

ГОЛОСИТЬСЯ 20, 21, 22, БЕРЕЗНЯ 9:30 ДО 12:30 151 WEST 28th, NR. 7th AVE. 3rd FLOOR

ПОТРІБНО МУЖЧИН

ПОРТЕРА 48 годин тиждень, добра платня WMC Правила заховуємо Saffer Simon, Inc. 50 Lafayette St., Newark, N. J.

РОБІТНИКІВ СКЛАДАЧІВ, злібних робіт свої форми. Стало, овертайм. 568 Broadway, N. Y., 1 flight up

ПОТРІБНО МУЖЧИН І ЖЕНЩИН

ГОТЕЛЕВИХ РОБІТНИКІВ Женщин і мужчин—без різ, на вік. Добра платня—у всіх департаментах. Стала послада Досвід не потрібно. БЕЗ ОПЛАТИ АГЕНЦІЇ Do Hotels McAlpin, New Weston, Winslow, Wellington, і інших KNOTT HOTELS Безплатна услуга zatrudнення 234 7th Ave., bet. 23rd & 24th Sts. Сушні роб. потр. посв. звіднення.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ДІВЧАТ. (у віці 17 до 45) Наповняти, значити і пакувати Медичини і косметики 8:30 рано до 5:30 пополудні (Одна година на обід) Одні доставляємо! WM. R. WARNER CO., Inc. 113 W. 18th St., N. Y. City

Осягнення українських студентів

Українські студенти при Сакскачевському Університеті в Саскатуні цього року дискутують над проблемами відносно канадійських українців у своїйому кружку під назвою „Альфа-Омега“. Варта згадати, що тільки свідоміші студенти беруть участь в організаційних справах, а булоб добре, щоб кожний студент українського походження чинно цікавився цією організацією, бо чи не вони будуть нашими майбутніми провідниками.

Цього року „Альфа-Омега“ порозумілася з „Мортон Гісторікал Сосайті“ (Історичне Товариство при Університеті), щоб дня 16. лютого ц. р. відбулися спільні публічні збори. Панна М. Мекферсон з історичного товариства відкрила збори й поклікала адв. Ю. В. Стечишина до відкриття на тему „Історія Українського поселення в Західній Канаді“. Шановний промовець перше оповів коротко історію українського народу на рідних землях, щоб англійські слухачі мали ліпше поняття про українців. Тяжкі політичні й економічні обставини примусили багато нашого народу покинути свою рідну землю і виїхати в світ за очі, щоб знайти собі кращу долю. Так зачалась в 1891 р. імміграція до Канади. Промовець переповів переживання перших українських поселенців у Канаді. За 54 роки в Канаді українці зробили значний поступ під кожним зглядом, тим більший, коли подумати, що ці поселенці робили початок майже голими руками. Зачинаючи від нічого, українські го-

рожани Канади сьогодні можуть похвалитися здобутком в організаційній праці, на церковному полі, в просвітній діяльності і т. ін. Згадав наші інститути і поступ в канадійських школах і в університетах, в політиці, в економічній й рільничій діяльності. Окреме призначення дав українській пресі за важку освідлюючу працю, яка мабуть була найбільшим чинником нашого поступу в Канаді.

Тоді голова „Альфи-Омеги“ пан Юзик перебрав другу частину зборів. Слїдувала коротка програма. Панночки Ольга Каден і Клявдія Заячківська гарно відспівали дует „Журба“ при супроводі гри на піані панни Тані Гаврилюк. Панна Савеля Гейко відіграла чудове скрипкове сольо „Українські мелодії“ при акомпаніменті пані Марії Гуменюк.

Присутні були дуже зацікавлені виставою українських вишивок, писанок і виробів під доглядом панни Галі Михайлинкової, секретарки „Альфи-Омеги“. Ці річі достарачив музей при Інституті ім. Петра Могили.

Поважне число присутніх і їх зацікавлення в справі української групи в Канаді доказує, що цей вечір був успішний. Тільки взаїмне відношення одних груп до других в цій державі принесе єдність Канади, а такі підприємства, як згадане, скріплюють співпрацю для Канади. („Канад. Фармер“).

Василина Григор, репортерка.

AMERICAN HEROES

In the crushing advance of American Armies in France, T/Sgt. Frank M. Burford led a small group against a bristling machine-gun strong point, knocking out two emplacements and killing four Nazis. Later another position was routed and two killed. The group pushed on until halted by a Battalion Commander. Sergt. Burford, cited by the Army for gallantry in action, deserves the support that only War Bonds can furnish. Buy War Bonds. U. S. Treasury Department

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГЕРКІМЕР, Н. П.

Українські матері при роботі.

В місяці серпні минулого року зорганізовано в нашій громаді місцевим жіноцтвом „Клуб Українських матерей“ з ціллю нести поміч нашим воюкам, у першу чергу тим, що ранені. Тій акції помагали матері, що мають синів на службі Дядька Сема, а теж такі, що не мають синів, як теж громадянство. Отсим хочемо подати короткий звіт з нашої діяльності, бо думаємо, що хоч такі звіти є помішувані в місцевій американській пресі, то повинна бути про це згадка в українській пресі.

Отже приходу було за той час \$301.25; членські вкладки \$32, підприємства \$242.25, збірка п-ч Анелі Коралік на обіді в У. Н. Дом \$17; віді У. Н. Дому \$10.

За море вислали ми 26 пакунків з нагоди Різдва на суму \$115, інших для воюків в Америці на \$67.35, радіовий апарат для військового шпиталю \$25,

на інші шпитальні потреби \$17, Амер. Легіюни на сигаретни воюкам \$25, на видатки по полярному воюкови Михайлі Насипанови та інше \$16. Разом розхід \$265.35. Остає в касі \$35.90. Хочемо теж подякувати американцям, а зокрема словачам, що завжди приходять на наші підприємства, і то завдяки нашій жіноці Анелі Коралік, що замужна за словом, і теж є матірню раненого воюка-сина.

Колі ви хочете захопити свою дитину читати по українськи, купіть їй такі ІЛЮСТРОВАНІ В КОЛЬОРАХ КНИЖЕЧКИ ДЛЯ ДІТЕЙ КІТ В САПАНЦІХ. Ціна 25 ц. ЧЕРВОНА ШАПКА. Ціна 25 ц. ЛІС ДІВЧИНИ. Ціна 25 ц. РОБІНСОН КРУЗО. Ціна 25 ц. Всі три книжечки разом за 50 ц. Замовлення з належністю слати до: „SVOBODA“ P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J. 3 Канади треба платити тільки американською валютою.

Перед самою війною вийшла у Львові книжка, якій подібної в українців ще не було, та яку критика визнавала знаменною щодо змісту і мистецького виконання. Є це книжка про життя і діяльність великого артиста-співака, що вийшов з бідної селянської хати, а дійшовши в світі до слави і мавку, постійно пам'ятав як за бідну хату, так і за свій бідний нарід. Тою книжкою є:

Олександр Мишуга

(МИСТЕЦЬ І ЛЮДИНА)

Львів, 1938. Сторін: 208. Ілюстрації: 60. Ціна \$2 в книгарні „Свободи“.

„Великий тенор з розумом і характером“ — такий є наголовок критики про згадану вище книжку в львівській „Ділі“ з 2. жовтня 1938. Книжка „надихана культурою“ про того, що належав до рідких співаків, а „між тенорами до винятків“, бо по нуді серед слави і мавку „не втратив своєї духовної рівноваги і здорового розуму“ і вийшов найкраще з тої ролі, що виконував на сцені й з тої, яку наживав життя з небагачами обставинами.

„Господи! Я не знаю, що зі мною сталося. Я забув, де я і хто я, не знав, чи це спів людський, чи якась музика небесна, дух мій в грудях заперло, серце перестало бити, мене не було...“, так описує письменник Богдан Левицький у цій книжці свої враження, як перший раз почув на концерті спів Олександра Мишуги в пісні „Там на горі явір стоїть“.

Українцям, зокрема нашим фермерам, а далі о. Шнуреро-ви, місцевому парохви подякою за труди є те, що зробили добре діло, а так робити — це наш святий обов'язок.

РОЗЧАРУВАЛИСЬ...

П. Дроздов пише в ньюоркській газеті Новое Русское Слово про „перші відомості“ про вибір православного московського патріарха, передані американським делегатом протоієреєм І. Дзвончиком, а саме те, що Дзвончик говорив в Троїцьким соборі в Сан Франсиско, вертаючись з Москви. Отже не сказав він нічого, а тільки підкресляв, що не вірити різним поголоскам, себто неправдам, що їх передали газети... Дроздов додає, що ті газети нічого злого не подавали,

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частях знаменитого повістяря Уласа Самчука. Сторін 194. — Ціна \$1.00. Замовлення разом з належністю слати до: „Svoboda“ P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J. 3 Канади замовлення треба платити американською валютою.

а якби не вони, то навіть ніхто не знав би, що собор відбувся. Тепер ждуть на другого делегата, єпископа Алексія, а тоді може довідаються щось більше. Наразі панує серед росіян щодо цієї поїздки розчарування.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 10. березня 1945 р. помер у 59. році життя СТЕФАН ВЛАДИКА, довголітній член Тов. Запорожців Січ, від 67 У. Н. Союзу в Ансонії, Конн. Похоронив похоронив з сел. Ропиць Руська, Галичина. Похоронив у смутку жону Марію, двоє синів: саргент Еміль служив в Армії, в Франції, а Володимир в Ансонії, дочку Юлію Кунігам і двоє онуків. Похорон відбувся 12. березня з похоронного закладення до гробової церкви св. Петра й Павла в Ансонії, а ватак на цвинтарі св. Петра й Павла в Дербі, Конн. — В. Я. П. І. Піріг, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ІНКАГО, ІЛД. — Звичайні місячні збори Бр. св. О. Ніколая, від 106. відбулися в неадаю, 25. березня, в годині 12. після полудня, за адресою С. Божий, в галі переконий, Окейд, і Райс уа. Просимо всіх членів і членів прийти на збори. Довголітній членів просимо прийти і заплатити свій довг, бо інакше можуть бути суспендовані. Довголітні 5 місяців то є трохи забагато. — За уряд: Н. Подийн, прелат; М. Подийн, кас.; Г. Дашків, секр.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА... КУПУЙТЕ ВОЕННІ БОНДИ

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОШУКУЮ СТАРОГО ЧОЛОВІКА, котрий би хотів де-що помагати мені на фармі. Платна добра. Голосіть до: O. BUDNIK Martineville, N. J.

ПРАВОСЛАВНА ПАРОХІЯ св. Марка, потребує священника-помішника, українця. Голосіть: RECTORY ST. MARK'S CHURCH 445 Jersey Ave., Jersey City, N. J. Церковний уряд.

ПЛАЩАНИЦІ — УВАГА!

Котра громада бажає мати нову гаїру ПЛАЩАНИЦЮ нехай розпочнеться зі мною. ДМ. ЗАХАРЧУК 684 E. 20th ST. NORTHAMPTON, P. A.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ

Виходить щотижня гарною книжечкою з образками в Канаді Коштує одного долара на рік. Оказує число вишло даром по надісланню 6 центів на оплату висилки. — Пишіть: Mrs. ANNA ZAHARCHUK P. O. BOX 67 NORTHAMPTON, P. A.

МИРОН ДИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ Ос. Луга щира і чесна 801 SPRINGFIELD AVENUE, corner Harrison Place IRVINGTON, N. J. Phone: ESsex 3-9090

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН

І вище ОБСЛУГОВУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ KANAI KAIN FUNERAL HOME 433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J. Phone: Perth Amboy 4-4646

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ заряджує погребми по ціні так низькій як ОБСЛУГА НАЙКРАЩА. \$150

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th ST., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661

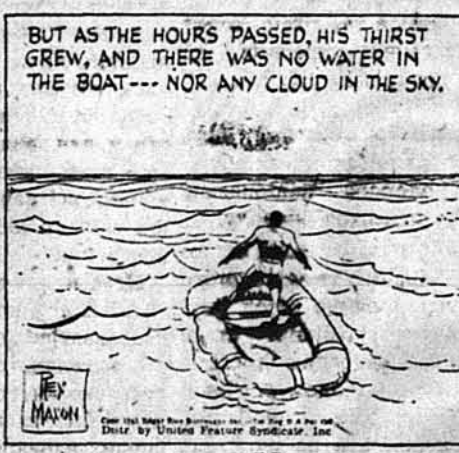
ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ Займається похоронами в БРОНКС, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-8348 BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 Prospect Avenue (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y. Tel.: MEtro 5-4577

ІЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

з додатком НОВОГО ПЕРІОДУ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ за роки від 1914 до 1919. Написав МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ Ціна \$3.00.

Ця книжка обов'язково повинна бути в кожній українській хаті. Замовлення враз з належністю слати до: „SVOBODA“ BOX 346, JERSEY CITY, N. J. 3 Канади треба платити тільки американською валютою.

З блискавичною шкороістю Тарзан розпорів риби череву.

Він викинув рибу на гуму... вий човен...

...та наївся зо смаком сиріо риби.

Але як години минали, спрага зростала, а на човні не було свіжої води... ні хмарки на небі.

ТАРЗАН, ч. 1144. Спрага.